

piše **Ana Lendvaj**

Naša modna revolucionarka

**NOVI IZLAGAČKI
POTHVAT
MUZEJA GRADA
ZAGREBA
PREDSTAVIT ĆE
ŽIVOTNO DJELO
ŽUŽI JELINEK,
ŽIVE POVIJESTI
HRVATSKE
MODE**

Kad sam prije nekoliko godina bila u Jeruzalemu, pred jednom sam kućom ugledala hrpu bačenih fotografija i izrezaka iz novina. To i mene čeka, rekla sam svom suprugu, uvjereni da će sve moje stvari moja djeca također tako baciti iz kuće. No sve je ipak završilo u Muzeju grada Zagreba i ja sam, naravno, presretna zbog toga! I jako, jako zahvalna... – kaže za Obzor Žuži Jelinek, legenda hrvatske modne povijesti čija se izložba u četvrtak otvara u Muzeju grada Zagreba. Čak dvije godine ekipa je modnih i muzejskih stručnjaka tragala za rasutom modnom baštinom i njenim pisanim ili snimljenim tragovima, da bi potom oblikovala pravi muzejski biser koji dokumentira i tumači nam vlastitu modnu, a time i društvenu povijest.

Zato je uzbudljiv svaki redak kustosice Maje Arčabić zapisan u katalogu izložbe "Žuži Jelinek – ambasador mode", koja će cijelo ljeto mamiti posjetitelje jednako kao što ih je mamila i pola stoljeća ranije dokazujući da je moda jednako primamljiv dru-

Dva kostima iz 1968, haljina iz 1960. i kostim New York, 1959. (desno)

štveni materijal u svim povijesnim razdobljima i mijenama. No danas, kad se moda vucara po svakom masmedijskom kutku, ipak će zapanjujuća biti činjenica da je, na primjer, Žužinu prvu modnu izložbu na lutkama 1968. godine, otvorenu u njezinu salonu, vidjelo čak 5000 posjetilaca, i to za samo četiri dana! Bili su to modeli kreirani za tekstilnu tvornicu Nada Dimić, a nakon izlož-

be prodavani u specijaliziranim trgovinama prvi put nazvanim "boutique".

Žuži Jelinek doista je krojačica, kako sama sebe voli nazivati znajući da je više od toga – da već pet desetljeća predstavlja samu srž hrvatske modne tradicije, predratnoga krojačkoga obrta i njegove uloge u socijalističkom odjeljku hrvatske državnosti. Ona je oličenje posebne

vrste "hrvatskog modnog pletera" u kojem se na poseban način prepleću dvije sukobljene prakse: hrvatska salonska i industrijskog modna praksa. Među uglednim modnim salonima s kojima je i sama stasala – poput onih glasovite Tilde Stepinski, Terke Tončić ili Mile Granitz – samo se Žuži Jelinek paradigmatički izdvojila, zato što je bila posebna osoba! Ako možemo Yves Saint Laurenta nazvati modnim revolucionarom, možemo i Žuži Jelinek nazvati modnom revolucionarkom.

Upravo nam studija kustosice Maje Arčabić daje pravo na to. U njoj jasno stoji da je Žuži Jelinek prva organizirala samostalnu modnu reviju, prva reklamirala svoju modu, prva počela surađivati s modnom industrijom, prva otvorila put suradnji domaće konfekcije i inozemnih tvrtki, prva napisala knjigu o modi... Žuži Jelinek je doista prva u Vjesniku reklamirala svoj salon, i to samo tri mjeseca nakon što se u svibnju 1945. iz partizana vratila u Zagreb, ravno na Trg bana Jelčića 4, gdje je ranije bila stoma-

Provjereni odgovori na sva vaša pitanja

Prva enciklopedija od osamostaljenja Hrvatske

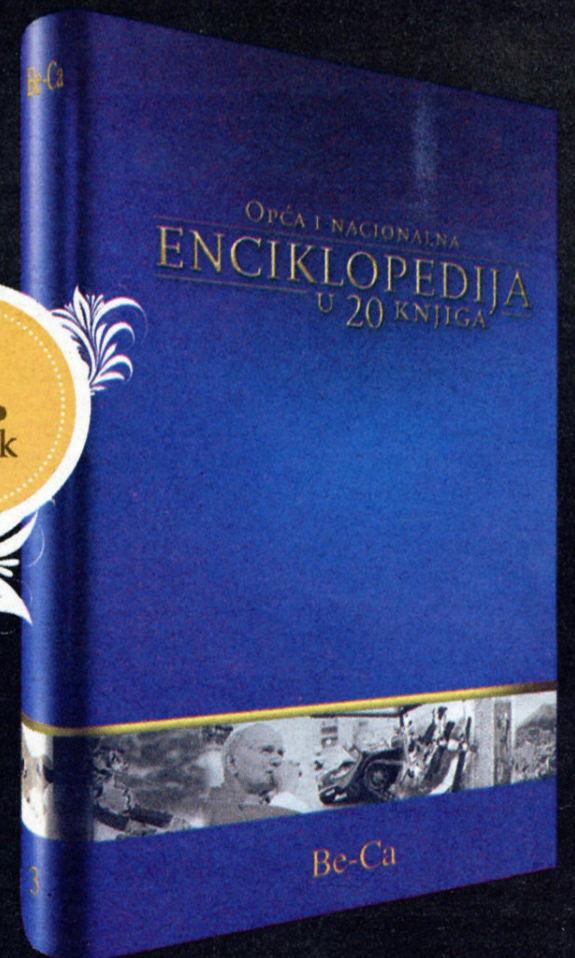
*Armstrong - prvi čovjek na Mjesecu?

Kompletirajte svoje znanje. Jer znanje je moć.

- Tvrdi uvez
- Luksuzno izdanje
- Trajna vrijednost
- 80.000 članaka
- 6.000 stranica
- 19.000 ilustracija

U prodaji za samo 69 kuna

Svaka dva tjedna novi svezak!

Subota, 14. lipnja 2008.

Žuži Jelinek

tološka ordinacija njezina prvog supruga Eriha Jelineka. Žuži je bila i prva salonska krojačica koja je počela raditi za modnu industriju u novoj socijalističkoj državi. Bilo je to ideološki kontradiktorno jer je obrtnička, odnosno salonska praksa notorni dio kapitalizma. No socijalizmu je trebalo obrtničko znanje, a Žuži mu ga je dala! I maksimalno to naplatila. S modelima rađenim za domaći Varteks i yu-industri-

ju, potkraj 50-ih niže uspjehe u SAD-u, u New Yorku, a početkom 60-ih na Dalekom istoku, u burmanskome Rangoonu, u Tokiju, u Teheranu, u New Delhiju. Revije u Tokiju prenosilo je pet tv postaja. Osobito talentirana u komunikaciji s medijima i s publikom, Žuži je u Tokiju briljirala i kad je za samo šest minuta od papira skrojila haljinu i pokazala je na manekenki! O njoj tada pišu New York Times, Women's Wear Daily i New York Herald Tribune. Snimljena je i za američku tv postaju NBC. – Bila sam po cijelom svijetu i uspjela u Americi i na Dalekom istoku zato što su moje haljine klasičnoga kroja – kaže Žuži. – Na izložbi ćete vidjeti haljine nastale prije 40 godina, a možete ih i dandanas obući. Jednostavnu je haljinu najteže sašiti jer mora perfektno sjesti na tijelo, a kićenost pokriva greške. I Coco Chanel, koju sam osobno poznavala, zalagala se za jednostavnost. Odrezala je kosu i pojednostavnila si život. 'Odiđevajte se tako da se ljudi ne okreću za vama na ulici i ne smiju vam se', govorila je Coco, a toga se i ja držim.

Žuži Jelinek prva je organizirala samostalnu modnu reviju, reklamirala svoju modu, surađivala s industrijom, prva je i napisala knjigu o modi...

MODNO SAVRŠENSTVO ZA SVAKO TIJELO

Paradoksalno je što će se na izložbi naći samo jedna haljina koju je Žuži Jelinek sačuvala „za povijest“. Sve je svoje haljine Žuži, naime, 1992. odnijela u starački dom „Lavoslav Schwarz“ na Bukovcu! Zbog toga modni povjesničari sebi čupaju kosu.

Riječ je o haljini od crnog ripsa rezanoj u struku, jednostavne siluete, tri četvrt rukava, na prsima ukrašenog štrasom, dužine ispod koljena. Sašivena je 1962.

Zato je Muzej grada Zagreba iz različitih muzejskih i privatnih izvora morao prikupljati haljine koje je šila s preciznošću naučenom u Parizu, gdje se izvještala da savršenu haljinu napravi i invalidnim osobama!

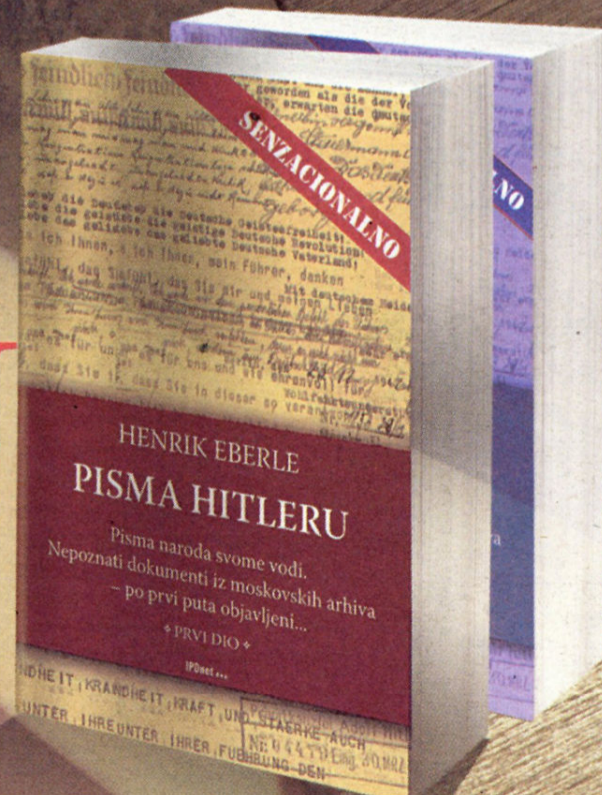
Narod ga se bojava. Narod ga je volio. Narod mu je vjerovao do samoga kraja.

Večernji list vam predstavlja izuzetne dokumente godinama skrivane u podrumima moskovskih arhiva

PISMA HITLERU

Serija od 2 knjige

s autentičnim, necenzuriranim i prvi put objavljenim svjedočanstvima o raspoloženju jednog naroda - savjeti, molitve, ljubavne ponude - samo su dio zaludenosti koja izaziva jezu i otkriva najmračniju stranu Trećeg Reicha.

1. KNJIGA

U prodaji
za samo
49 kuna